

۲۰۱۷ / ۲ / ۲۶
۹۵ / ۱۲ / ۸
۱۵: ۵۳: ۴۲

الزامات قراردادهای تجاری بین‌المللی
(انواع، ساختار و ابعاد)

دکتر امیر هوشنگ فتحی‌زاده

عضو هیات علمی موسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی

دکتر عزیز معصومی

کارشناس ارشد حقوق تجارت بین‌الملل

انتشارات علمی فرهنگی معصومی

زمستان ۱۳۹۵

سرشناسه	فتحی زاده، امیر هوشنگ، ۱۳۴۳ -
عنوان و نام پدیدآور	الزامات قراردادهای تجاری بین المللی (انواع، ساختار و ایجاد) / امیر هوشنگ فتحی زاده، سید عزیز معصومی.
مشخصات نشر	تهران : علمی فرهنگی معصومی، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۲۶۲ ص. : جدول.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۶۵۵۸-۹-۲
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه: ص. ۲۲۱.
موضوع	حقوق بین الملل خصوصی -- قراردادها
موضوع	Conflict of laws -- Contracts
موضوع	حقوق بین الملل خصوصی -- حقوق تجارت
موضوع	Conflict of laws -- Commercial law
شناسه افزوده	معصومی، سید عزیز، ۱۳۵۲ -
شناسه افزوده	Masoumi, Seyed Aziz
رده بندی کنگره	۱۳۹۵ / ۱۷ / ۲ / ۴ / ۷۲۵۰
رده بندی دیویی	۳۲۰ / ۹۲
شماره کتابشناسی ملی	۲ / ۲۶۰

سرشناسه	فتحی زاده، امیر هوشنگ، ۱۳۴۳
شناسه افزوده	معصومی، سید عزیز؛ ۱۳۵۲
عنوان و نام پدیدآور	الزامات قراردادهای تجاری بین المللی
مشخصات نشر	تهران : علمی فرهنگی معصومی
آدرس ناشر	ملا، انقلاب، کوچه جنتی، پلاک ۲، واحد ۳، تلفن:
۶۶۰۰۶۶۳۰	
آدرس اینترنتی ناشر	www.masoumi.ir
مشخصات ظاهری	۱۵۶ ص
نوبت چاپ	اول
سال چاپ	زمستان ۹۵
شمارگان	۱۰۰۰ جلد
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۶۵۵۸-۹-۲
وضعیت فهرست نویسی	فیا
قیمت:	۳۵۰۰۰ تومان
چاپخانه	ناشر
صحافی	ناشر
طراح جلد	مریم یراتپور

فصل اول: کلیات قراردادهای تجاری بین المللی

۱	مقدمه (۱-۱)
۱	
۵	۱-۲ مفروضات و حذفیات پایان نامه
۵	۱-۲-۱ مفروضات
۶	۱-۲-۲ حذفیات
۱۶	۱-۳ ماهیت قرارداد
۱۷	۱-۴ تشکیل قرارداد
۱۸	۱-۵ تعاریف
۱۹	۱-۵-۱ الزامات
۲۰	۱-۵-۲ قرارداد
۲۱	۱-۵-۳ تجاری
۲۴	۱-۵-۴ بین المللی
۲۵	۱-۶ مراحل انعقاد قراردادهای تجاری بین المللی
۲۵	۱-۶-۱ پیش مذاکره
۲۶	۱-۶-۲ مذاکره
۲۷	۱-۶-۲-۱ مذاکره مقدماتی
۲۸	۱-۶-۲-۲ مذاکره نرم

۲۸	۳-۲-۱) مذاکره سخت
۲۹	۳-۲-۱) تهیه پیش‌نویس
۳۰	۴-۲-۱) تهیه متن نهایی
۳۰	۵-۲-۱) امضای و مبادله قرارداد
۳۰	۸-۱) جمع‌بندی

فصل دوم: انواع قراردادهای تجاری بین‌المللی

۳۳	۱-۲) مقدمات
۳۴	۲-۲) قراردادهای سرمایه‌گذاری خارجی
۳۶	۱-۲-۲) قرارداد ساخت، بهره‌برداری و انتقال
۳۷	۱-۱-۲-۲) ماهیت
۳۸	۲-۱-۲-۲) کاربرد
۴۰	۲-۲-۲) قرارداد ساخت، تملک و بهره‌برداری
۴۱	۱-۲-۲-۲) ماهیت
۴۳	۲-۲-۲-۲) کاربرد
۴۴	۳-۲-۲) قرارداد ساخت، تملک، بهره‌برداری و انتقال
۴۵	۱-۲-۲-۳) ماهیت
۴۶	۲-۲-۳-۲) کاربرد
۴۷	۴-۲-۲) قرارداد ساخت، انتقال، بهره‌برداری
۴۸	۱-۲-۲-۴) ماهیت
۴۸	۲-۲-۴-۲) کاربرد

۴۹	۲-۲-۵) قرارداد ساخت، اجاره، انتقال
۴۹	۲-۲-۵-۱) ماهیت
۵۰	۲-۲-۵-۲) کاربرد
۵۰	۲-۲-۶) قرارداد ساخت، تملک، بهره‌برداری، فروش
۵۱	۲-۲-۶-۱) ماهیت
۵۱	۲-۲-۶-۲) کاربرد
۵۲	۲-۲-۷) قرارداد بازسازی، بهره‌برداری، واگذاری
۵۲	۲-۲-۷-۱) ماهیت
۵۳	۲-۲-۷-۲) کاربرد
۵۳	۲-۲-۸) قرارداد نوسازی، بهره‌برداری، واگذاری
۵۴	۲-۲-۸-۱) ماهیت
۵۴	۲-۲-۸-۲) کاربرد
۵۶	۲-۲-۹) قرارداد ساخت، تملک، اجاره، واگذاری
۵۶	۲-۲-۹-۱) ماهیت
۵۶	۲-۲-۹-۲) کاربرد
۵۷	۲-۲-۱۰) قرارداد ساخت و واگذاری
۵۸	۲-۲-۱۰-۱) ماهیت
۵۸	۲-۲-۱۰-۲) کاربرد
۵۸	۲-۲-۱۱) قرارداد سرمایه‌گذاری مشترک
۵۹	۲-۲-۱۱-۱) ماهیت
۶۰	۲-۲-۱۱-۲) کاربرد
۶۱	۲-۲-۱۲) قرارداد نوسازی، تملک و بهره‌برداری

۶۲	۲-۲-۱۲-۱ ماهیت
۶۳	۲-۲-۱۲-۲ کاربرد
۶۳	۲-۲-۱۳ قرارداد عرضه، بهره‌برداری و انتقال
۶۴	۲-۲-۱۳-۱ ماهیت
۶۴	۲-۲-۱۳-۲ کاربرد
۶۵	۲-۲-۱۴ قرارداد توسعه، بهره‌برداری و انتقال
۶۶	۲-۲-۱۴-۱ ماهیت
۶۶	۲-۲-۱۴-۲ کاربرد
۶۷	۲-۲-۱۵ قرارداد بیع متقابل
۶۸	۲-۲-۱۵-۱ ماهیت
۶۹	۲-۲-۱۵-۲ کاربرد
۷۰	۲-۳ قراردادهای ساخت و ساز و پیمانکاری ساختمانی
۷۱	۲-۳-۱ انواع قراردادهای ساخت و ساز - نظر موضوع
۷۲	۲-۳-۱-۱ قرارداد مشارکت در ساخت
۷۳	۲-۳-۱-۱-۱ ماهیت
۷۳	۲-۳-۱-۱-۲ کاربرد
۷۴	۲-۳-۱-۲ قرارداد واگذاری زمین به منظور انبوه‌سازی
۷۵	۲-۳-۱-۲-۱ ماهیت
۷۶	۲-۳-۱-۲-۲ کاربرد
۷۶	۲-۳-۱-۳ قرارداد مشارکت در اجرای طرح آماده‌سازی
۷۷	۲-۳-۱-۳-۱ ماهیت
۷۷	۲-۳-۱-۳-۲ کاربرد

۷۸	۴-۱-۳-۲) قرارداد مشارکت پیمان - مدیریت
۷۸	۱-۴-۳-۲) ماهیت
۷۹	۲-۴-۳-۲) کاربرد
۷۹	۵-۱-۳-۲) قراردادهای عمرانی
۸۰	۱-۵-۳-۲) ماهیت
۸۰	۲-۵-۳-۲) کاربرد
۸۱	۲-۳-۲) انواع قراردادهای ساخت و ساز از نظر پرداخت
۸۱	۱-۲-۳-۲) قراردادهای با قیمت مقطوع
۸۱	۱-۱-۲-۳-۲) ماهیت
۸۲	۲-۱-۲-۳-۲) کاربرد
۸۲	۲-۲-۳-۲) قراردادهای هزینه ثابت یا بازپرداختی
۸۲	۱-۲-۳-۲-۲) ماهیت
۸۳	۲-۲-۳-۲-۲) کاربرد
۸۳	۳-۲-۳-۲) قراردادهای با قیمت واحد
۸۳	۱-۳-۲-۳-۲) ماهیت
۸۴	۲-۳-۲-۳-۲) کاربرد
۸۴	۴-۲-۳-۲) قراردادهای هدف
۸۵	۱-۴-۲-۳-۲) ماهیت
۸۵	۲-۴-۲-۳-۲) کاربرد
۸۶	۳-۳-۲) قراردادهای فیدیک
۸۶	۳-۳-۲) قراردادهای فیدیک
۸۶	۱-۳-۳-۲) سازمان فیدیک

۸۷	۲-۳-۳-۲) قراردادهای فیدیک
۸۷	۲-۳-۳-۳) کتابهای فیدیک
۹۰	۲-۴) قراردادهای اجاره
۹۱	۲-۴-۱) قرارداد اجاره مال
۹۲	۲-۴-۱-۱) ماهیت
۹۳	۲-۴-۱-۲) کاربرد
۹۴	۲-۴-۱-۱-۱) قرارداد اجاره عادی
۹۴	۲-۴-۱-۱-۱-۱) ماهیت
۹۵	۲-۴-۱-۱-۲) کاربرد
۹۶	۲-۴-۱-۲) قرارداد اجاره - شرط تملیک - لیزینگ
۹۶	۲-۴-۱-۲-۱) ماهیت
۹۷	۲-۴-۱-۲-۲) کاربرد
۹۷	۲-۵) قراردادهای بیع
۹۹	۲-۵-۱) قرارداد بیع از نوع مبادله کالا با پول
۱۰۱	۲-۵-۱-۱) ماهیت
۱۰۲	۲-۵-۱-۲) کاربرد
۱۰۳	۲-۵-۲) قرارداد تهاتری
۱۰۴	۲-۵-۲-۱) قرارداد خرید متقابل
۱۰۵	۲-۵-۲-۱-۱) ماهیت
۱۰۵	۲-۵-۲-۱-۲) کاربرد
۱۰۶	۲-۵-۲-۲) قرارداد جبرانی
۱۰۸	۲-۵-۲-۲-۱) ماهیت

۱۰۹	۲-۲-۲-۵) کاربرد
۱۱۰	۲-۲-۵) قرارداد بای بک
۱۱۱	۲-۳-۲-۵) ماهیت
۱۱۲	۲-۳-۲-۵) کاربرد
۱۱۳	۲-۴-۲-۵) قرارداد انتقالی
۱۱۳	۲-۴-۲-۵) ماهیت
۱۱۴	۲-۴-۲-۵) کاربرد
۱۱۵	۲-۶) قراردادهای نمایندگی یا عاملیت تجاری
۱۱۶	۲-۶-۱) قرارداد نمایندگی انحصاری
۱۱۷	۲-۶-۱-۱) ماهیت
۱۱۸	۲-۶-۱-۲) کاربرد
۱۱۸	۲-۶-۲) قرارداد نمایندگی منحصر به فرد
۱۱۹	۲-۶-۲-۱) ماهیت
۱۲۰	۲-۶-۲-۲) کاربرد
۱۲۱	۲-۶-۳) قرارداد نمایندگی فروش
۱۲۲	۲-۶-۳-۱) ماهیت
۱۲۲	۲-۶-۳-۲) کاربرد
۱۲۳	۲-۶-۴) قرارداد نمایندگی توزیع محصولات
۱۲۳	۲-۶-۴-۱) ماهیت
۱۲۴	۲-۶-۴-۲) کاربرد
۱۲۴	۲-۶-۵) قرارداد نمایندگی شعب فروش
۱۲۵	۲-۶-۵-۱) ماهیت

۱۲۵	۲-۵-۶-۲) کاربرد
۱۲۶	۲-۶-۶) قرارداد حق‌الملک‌کاری
۱۲۶	۲-۶-۶-۱) ماهیت
۱۲۷	۲-۶-۶-۲) کاربرد
۱۲۷	۲-۶-۷) قرارداد دلالتی
۱۲۸	۲-۶-۷-۱) ماهیت
۱۲۸	۲-۶-۷-۲) کاربرد
۱۲۹	۲-۶-۸) قرارداد خدمات پس از فروش
۱۲۹	۲-۶-۸-۱) ماهیت
۱۳۰	۲-۶-۸-۲) کاربرد
۱۳۰	۲-۷) قراردادهای خدماتی
۱۳۱	۲-۷-۱) قراردادهای مشاوره
۱۳۲	۲-۷-۱-۱) ماهیت
۱۳۲	۲-۷-۱-۲) کاربرد
۱۳۳	۲-۷-۲) قراردادهای انجام مطالعات امکان‌سنجی
۱۳۳	۲-۷-۲-۱) ماهیت
۱۳۴	۲-۷-۲-۲) کاربرد
۱۳۴	۲-۷-۳) قراردادهای داوری
۱۳۵	۲-۷-۳-۱) ماهیت
۱۳۵	۲-۷-۳-۱) کاربرد
۱۳۶	۲-۸) قراردادهای مالکیت فکری
۱۳۷	۲-۸-۱) قرارداد عدم افشای اطلاعات

۱۳۸	۲-۸-۱-۱) ماهیت
۱۳۸	۲-۸-۱-۲) کاربرد
۱۳۹	۲-۸-۲) قرارداد انتقال تکنولوژی
۱۴۰	۲-۸-۲-۱) ماهیت
۱۴۰	۲-۸-۲-۲) کاربرد
۱۴۱	۲-۸-۳) قرارداد امانتداری اطلاعات نرم‌افزاری
۱۴۱	۲-۸-۳-۱) ماهیت
۱۴۲	۲-۸-۳-۲) کاربرد
۱۴۳	۲-۹) قرارداد های تامین مالی
۱۴۴	۲-۹-۱) قراردادهای یونانس
۱۴۵	۲-۹-۱-۱) ماهیت
۱۴۵	۲-۹-۱-۲) کاربرد
۱۴۶	۲-۹-۲) قراردادهای فاینانس
۱۴۷	۲-۹-۲-۱) ماهیت
۱۴۷	۲-۹-۲-۲) کاربرد
۱۴۷	۲-۹-۳) قرارداد اجاره به شرط تملیک - لیزینگ
۱۴۸	۲-۹-۳-۱) ماهیت
۱۴۸	۲-۹-۳-۲) کاربرد
۱۴۹	۲-۹-۴) قراردادهای سوآپ
۱۵۳	۲-۹-۴-۱) ماهیت
۱۵۳	۲-۹-۴-۲) کاربرد
۱۵۳	۲-۱۰) قرارداد جدید نفتی ایران

۱۵۶	۱-۱۰-۲) ماهیت
۱۵۷	۲-۱۰-۲) کاربرد
۱۵۸	۲-۱۲) جمع‌بندی

فصل سوم: ساختار و ابعاد قراردادهای تجاری بین‌المللی

۱۵۹	۳-۱) مقدمه
۱۵۹	۳-۲) بندهای عمومی قراردادهای تجاری بین‌المللی
۱۵۹	۱-۳-۲) مقدمه
۱۶۴	۲-۳-۲) طرفین قرارداد
۱۶۷	۳-۳-۲) مقدمه قرارداد
۱۶۹	۴-۳-۲) تعاریف و اصطلاحات
۱۷۱	۵-۳-۲) موضوع قرارداد
۱۷۷	۶-۳-۲) مدت قرارداد
۱۷۹	۷-۳-۲) مبلغ قرارداد
۱۸۰	۸-۳-۲) پرداخت مبلغ قرارداد
۱۸۲	۹-۳-۲) تعهدات طرفین قرارداد
۱۸۳	۱۰-۳-۲) قانون حاکم بر قرارداد
۱۸۴	۱۱-۳-۲) اسناد قرارداد
۱۸۶	۱۲-۳-۲) مجوزهای قرارداد
۱۸۸	۱۳-۳-۲) پوشش بیمه‌ای قرارداد
۱۸۹	۱۴-۳-۲) تضمین‌های قرارداد

۱۹۰	۳-۲-۱۵) جبرأت خسارت و اعمال جریمه
۱۹۲	۳-۲-۱۶) مجرمانگی
۱۹۳	۳-۲-۱۷) حق اختراع
۱۹۴	۳-۲-۱۸) واگذاری قرارداد
۱۹۶	۳-۲-۱۹) پیمانکاری فرعی
۱۹۷	۳-۲-۲۰) تغییر مفاد قرارداد
۱۹۸	۳-۲-۲۱) مفاد قرارداد و نسخ نسخه های قبلی آن
۱۹۹	۳-۲-۲۲) ضمانت فراوانی
۲۰۰	۳-۲-۲۳) هزینه های جانبی قرارداد
۲۰۲	۳-۲-۲۴) فوت طرفین قرارداد
۲۰۵	۳-۲-۲۵) قوه قاهره
۲۰۹	۳-۲-۲۶) صعوبت قرارداد
۲۱۱	۳-۲-۲۷) تحدید مسئولیت
۲۱۲	۳-۲-۲۸) حل اختلاف
۲۱۴	۳-۲-۲۹) اقامتگاه طرفین قرارداد
۲۱۵	۳-۲-۳۰) ارسال ابلاغیه ها و مکاتبات
۲۱۶	۳-۲-۳۱) کلیت مفاد قرارداد و تغییر در آنها
۲۱۷	۳-۲-۳۲) فسخ قرارداد
۲۱۹	۳-۲-۳۳) تعداد نسخ قرارداد
۲۲۰	۳-۲-۳۴) زبان قرارداد

۲۲۱	۳-۲-۳۵) ابطال قرارداد
۲۲۱	۳-۲-۳۶) دیرکرد و جریمه
۲۲۲	۳-۲-۳۷) حق استفاده از کارشناسان داخلی و خارجی
۲۲۳	۳-۲-۳۸) آموزش پرسنل
۲۲۵	۳-۲-۳۹) حمل کالا
۲۲۵	۳-۲-۴۰) بسته‌بندی و تجهیزات حمل کالا
۲۲۷	۳-۲-۴۱) بازرسی و نظارت بر اجرای قرارداد
۲۲۹	۳-۲-۴۲) تضمین قرارداد
۲۳۰	۳-۲-۴۳) استعلام مفاد قرارداد
۲۳۱	۳-۳) بندهای اختصاصی قراردادهای تجاری بین‌المللی
۲۳۱	۳-۳-۱) مقدمه
۲۳۱	۳-۳-۲) بندهای اختصاصی قراردادهای مرابحه‌گذاری خارجی
۲۳۴	۳-۳-۳) بندهای اختصاصی قراردادهای ساخت و ساز یا پیمانکاری ساختمانی
۲۳۵	۳-۳-۴) بندهای اختصاصی قراردادهای اجاره
۲۳۶	۳-۳-۵) بندهای اختصاصی قراردادهای بیع
۲۳۷	۳-۳-۶) بندهای اختصاصی قراردادهای نمایندگی یا عملیات جاری
۲۳۷	۳-۳-۷) بندهای اختصاصی قراردادهای خدماتی
۲۳۸	۳-۳-۸) بندهای اختصاصی قراردادهای مالکیت فکری
۲۳۹	۳-۳-۹) بندهای اختصاصی قراردادهای تامین مالی
۲۳۹	۳-۴) جمع‌بندی

اهمیت قراردادهای تجاری بین‌المللی بر هیچ کسی پوشیده نیست و این اهمیت تا جایی خود را نشان داده است که حتی افراد غیرتاجر و غیر حرفه‌ای هم زمانی که اقدام به خرید کالا یا خدمت می‌کنند، تمایل دارند تا به منظور جلوگیری از هر گونه بروز مشکل احتمالی و دفاع از حقوق خود، اقدام به انعقاد قرارداد کنند. لذا، قراردادهای تجاری بین‌المللی، برای مقاصد غیر تجاری هم مورد استفاده قرار می‌گیرد و این چیزی جز اهمیت این نوع از قراردادها را نشان نمی‌دهد. بنابراین، بخش زیادی از معاملات تجاری و مصارف شخصی در حوزه بین‌الملل، از طریق انعقاد قراردادهای تجاری بین‌المللی انجام می‌شود و به همین علت باید گفت که حوزه شمول قراردادهای تجاری بین‌المللی، وسیع و فراگیر است.

یکی از دروس دوره دانش‌اسی «رشد رشته «حقوق تجارت بین‌الملل»، «قراردادهای بین‌المللی» است و کتاب منسجمی در زمینه قراردادهای تجاری بین‌المللی نوشته شده است و کارهای بسیار خوبی هم در این زمینه تدوین و یا ترجمه شده است؛ اما حجم وسیع مطالب این کتابها از یک طرف و محدود بودن ساعات درسی در نظر گرفته شده برای این درس در دوره کارشناسی ارشد از طرف دیگر سبب شده است که دانشجویان نتوانند به درستی چفت و بستهای قراردادهای بین‌المللی را فراگیرند. لذا به منظور پوشش این موضوع، در این کتاب سعی شده است آنچه که باید در قراردادهای تجاری بین‌المللی وجود داشته باشد و همچنین سایر اطلاعات مرتبط با این مباحث به صورت مختصر و مفید، به خصوص در فصل (۴) گنجانده شود.

آنچه شما به عنوان یک مشاور حقوقی می‌دانید، در قالب قراردادهای تجاری بین‌المللی خود را نشان می‌دهد و به دلیل دارا بودن تعهدات و حقوق طرفین تجاری، در

تجارت بین الملل از جایگاه بسیار مهمی برخوردار است. همچنین تسلط بر مهارت های تنظیم قراردادهای تجاری نیز از مهارت های اصلی و پایه مشاورین حقوقی در معنی اعم خود به شمار می رود و تنظیم قراردادهای تجاری بین المللی، جدای از دانش حقوقی، به مهارت های دیگری از قبیل اصول و فنون مذاکرات و آشنایی به برخی از قواعد و قوانین و مقررات بین المللی و داخلی نیاز دارد که توصیه می شود قبل از انعقاد قراردادهای تجاری بین المللی، با توجه به نوع قرارداد مورد نظر، قوانین و مقررات مربوطه را نیز مطالعه فرمایید.

امید است این کتاب بتواند مقدماتی را فراهم کند تا دانشجویان رشته کارشناسی ارشد حقوق تجارت بین الملل بتوانند پس از مطالعه فصول این کتاب، نگاهی درست و حرفه ای به قراردادهای تجاری بین المللی داشته باشند.

امیر هوشنگ فتحی زاده - سید عزیز معصومی

بهمن ۱۳۹۵